

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inzerati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 10.

V Ljubljani, dné 16. maja 1901.

Leto XIV.

Kranjskim liberalcem fej! Dr. Šusteršič neustrašeno naprej!

Še nikoli, odkar liberalna banda v naši lepi deželi koplje grob slovenskemu narodu, ni bila tako pijana veselja, kot dné 1. majnika letošnjega leta. A tudi nikoli svoje peklenske zlobnosti in propalosti ni pokazala tako odkrito, kot istega dné. Da, prvi majnik bo še poznim rodovom pričal, kakó globoko more pasti — slovenski liberallec!

Danes hočemo bravcem „Domoljuba“ podati kratek popis tega žalostnega in podučljivega dogodka. Žalostnega, ker kaže, da so tudi med Slovenci narodne izdajice; podučljivega, ker je sposoben, marsikateremu zaslepljencu odpreti oči.

1. Staro sovrašтво. — Odkod?

Vsakemu bravcu „Domoljuba“ je znano, da nobenega moža iz katoliško-narodne stranke liberalci tako ne sovražijo kot dr. Ivana Šusteršiča. Dobro vedó, da je on mož nenavadno nadarjen, neumorno delaven in — kar liberalcu v glavo ne gre — nesebičen; ko bi kaj vesti imeli, morali bi ga spoštovati. Toda on je tudi mož, ki se povsod kaže kot zavednega katoličana in z vsemisilami dela na to, da bi se veri in cerkvi tudi v javnem življenji dalo tisto mesto, ki jima gre. Poleg tega je dr. Ivan Šusteršič spoznal, da se mora ljudstvo v gospodarskem oziru postaviti na lastne noge, ako noče propasti. Zato je on zasnoval zdravo, našim razmeram primerno gospodarsko organizacijo. O tem priča lepo število posojilnic in

zadrag, ki imajo svoje središče v krepko se razvijajoči „Ljudski posojilnici“ in „Gospodarski zvezi“ v Ljubljani. Mož, ki tako dela, najti mora pri vseh pametnih, za blagor ljudstva vnetih ljudeh priznanje in spoštovanje. Zadnje državnozbornske volitve so to lepo pokazale: 38.000 mož je odobrilo in priznalo delovanje dr. Šusteršičevo! — A to, kar pametni ljudje odobravajo in spoštujejo, naši liberalci zaničujejo in sovražijo. Dr. Šusteršič, pravi prijatelj in dobitnik ljudstva, postal jim je najbolj sovraženi človek v deželi. Vse sovrašтво, ki že leta in leta tli v srcih kranjskih liberalcev nasproti katoliško-narodni stranki, prenesli so na osebo dr. Šusteršiča. Ako bi se jim posrečilo uničiti njega, zadali bi s tem občuten udarec celi naši stranki. To liberalci dobro vedó — odtod njihovi neprestani napadi na dr. Šusteršiča.

2. Nov izbruh tega sovraštvá.

In iskali so in iskali ugodne prilike, da bi napravili na voditelja katoliško-narodne stranke zadnji, odločivni naskok. In to priliko jim je dala konkurenca med „kmetijsko družbo“ in „Gospodarsko zvezo“, katere načelnik je dr. Ivan Šusteršič.

Znano je, da „kmetijska družba“ ni prijateljica zadružništva; v njej imajo odločivno besedo možje, ki so vse drugo prej kot kmetovalci. Zdrava organizacija kmečkega stanovca v okviru „kmetijske družbe“ ni mogóča. To je izprevidel dr. Šusteršič in zato je zasnoval „Gospodarsko zvezo“, ki ima vse pogoje zdrave kmečke organizacije. To pa sevéda ni bilo

všeč liberalcem v „kmetijski družbi“, zlasti tajniku Pircu ne. Začelo se je nagajanje. Zlasti pogodba kmetijske družbe s tovarno umetnih gnojil v Pragi, da nikomur drugemu na Kranjskem ne sme dajati tega blaga kakor kmetijski družbi, naj bi preprečila razvoj „Gospodarski zvezi“. „Gospodarska zveza“ se je obrnila do kmetijske družbe s prošnjo, da bi ji po ugodni ceni prodajala žlindro za zadruga, ki so v „Gospodarski zvezi“. Kmetijska družba je to prošnjo odbila. V tej zadregi si je znala „Zveza“ najti žlindro po isti ceni ko kmetijska družba; toda tako po ceni ko kmetijska družba je ni mogla oddajati, ker kmetijska družba ima vsako leto veliko podporo od vlade in dežele, tako da je žlindro mogla prodajati celo pod ceno. Šlo se je torej zato, da bi tudi udje „Zveze“ dobivali žlindro po isti ceni ko udje kmetijske družbe. Toda „Zveza“ je prodajala žlindro le zadrugam po deželi, ne posameznim gospodarjem, in če je hotela, da bi kmetje dobili žlindro po isti ceni kakor pri kmetijski družbi, jo je morala prodajati zadrugam za 20 kr. meterski stot ceneje kot kmetijska družba, ker zadruga so imele pri prevažanju in prodajanju stroške, katere so jim morali kmetje povračati. Ko je dr. Šusteršič videl, da je „Zveza“ v zadregi in da bodo škodo trpeli kmetje, ker so odstopili od kmetijske družbe in pristopili k „Zvezi“, je iz svojega daroval dva tisoč kren v ta namen, da se pokrije razlika v ceni in zraven naročil, naj se o tem molči.

To je ves greh dr. Šusteršiča. Vsak pameten človek bi moral reči, da je ta požrtvovalnost od strani dr. Šusteršiča plemenita in hvalevredna. Ne pa takó slovenski liberalci, na čelu jim dr. Ivan Tavčar. Ta mož je oskrbel, da se je začelo v njegovem umazanem listu — „Slovenskem Narodu“ dr. Šusteršiča na grd način napadati vsled postopanja „Gospodarske zveze“; začelo se je namigavati, češ da osebna poštenost dr. Šusteršiča ni brez madeža itd. Našli so se vsled tega hujskanja naposled ljudje, ki so dr. Šusteršiču javno očitali, da ima umazane roke itd. Stvar je prišla pred sodišče. To je izreklo, da je bila konkurenca „Gospodarske zveze“ s kmetijsko družbo sicer nepravilna (mi smo seveda gledé te konkurence, ki nikomur ni nič škodovala, drugačnega mnenja), vendar pa da je osebna čast dr. Šusteršiča popolnoma neomadeževana.

3. Kranjski liberalci se zvežejo z zagrizenimi Nemci.

Toda liberalci, zlasti njihov vodja dr. Tavčar, s tem še niso bili zadovoljni. Dr. Tavčar, čegar vse delovanje preveva edino le misel, kakó bi podiral

to, kar gradi katoliško - narodna stranka, ta mož je videl, da v državnem zboru on ni za nobeno resno delo in da se glede delavnosti z dr. Šusteršičem še primerjati ne more. Zato se je lotil drugega, lažjega, a tudi neprimerno gršega dela. Zanesel je vso gori opisano zadevo v državno zbornico in storil vse le mogoče korake, da bi dr. Šusteršiču na Dunaju izpodkopal veljavo. Zatajil je ne samo svoj verski temveč tudi svoj narodni čut in zvezal se je z najstrastnejšimi nasprotniki našega naroda, s tistimi radikalnimi Vsenemci, ki v enomer vpijejo: „proč od Avstrije! — proč od Rima!“ Poskrbelo se je, da so ti zagrizeni nasprotniki Slovanov dobili v roke vso zadevo, seveda zavito in popačeno, kakor jo je zvaril zloglasni „Narod“.

Umevno je, kako divje veselje je zavladalo v teh nam vedno nasprotnih vrstah, s kako slastjo so pograbili priložnost, udariti po možu, ki ni le zaveden Slovenec, temveč tudi odkritosrčen katoličan. Napadli so dr. Šusteršiča v zbornici na nečuden način. Pravzaprav ta ki ljudje niti sposobni niso, da bi koga razžalili in najboljše je, z zaničevanjem prezirati njihove napade.

4. Vsi liberalci so edini, ko se gre proti „klerikalcu.“

Toda dr. Šusteršič je trdno prepričan o svoji nedolžnosti in zaupajoč v nepristransko resnicoljubnost poštenih svojih državno-zborskih tovarišev, zahteval poseben odsek, ki naj vso stvar preišče in napadalcu Steinu za izrečene psovke izreče grajo. A zgodilo se je to, kar dr. Šusteršič ni pričakoval, kar pa potrjuje že stara izkušnja — proti njemu se je združilo vse, kar liberalno čuti in misli — v bratskem objemu so se našli zagrizeni nemški liberalci z nekaterimi slovanskimi somišljeniki — z očitnim namenom, da se udari po klerikalcu. Steinu se ni izrekla graja. Preiskava pa je vkljub tej izdajalski zaroti dognala, da je osebna čast dr. Šusteršičeva neomadeževana.

Tako se je vršila vsa ta zadeva, ki ugledu slovenskih poslancev na Dunaju gotovo ne bo koristila. Odgovornost za to zadene naše liberalce.

5. Kaj je odgovorilo na izdajalsko početje pošteno slovensko ljudstvo?

Kranjski liberalci so bili seveda vsled tega, da se jim je njihov izdajalski načrt vsaj deloma posrečil, kar pijani veselja. Trdno so bili prepričani da je dr. Šusteršič politično mrtev za vedno. A bridko so se urezali!

Kaj pa je rekla vsled tega dogodka katoliško-narodna stranka? Kaj dr. Šusteršičevi volivci? Kaj pošteno slovensko ljudstvo? **Enoglasno in ogorčeno je obsodilo izdajalsko početje kranjskih liberalcev, Šusteršiču pa izrazilo neomajano zaupanje tudi v prihodnje.**

Vodstvo katoliško-narodne stranke je soglasno sklenilo sledečo izjavo: Glasovanje v državnem zboru o grajalni zadevi poslanca Steina ni stališča dr. Šusteršiča v katoliško-narodni stranki nič izpremenilo. Napadi na njegovo osebo gledé na znano zadevo v bivši „Gospodarski zvezi“ so bili našim somišljenikom že znani pred njegovo izvolitvijo v državni zbor; kako so umevali te napade, je pokazala njegova sijajna izvolitev za državnega poslanca. Po dogodkih pri sodišču in v državnem zboru je katoliško-narodna stranka le še tem bolj osvedočena o osebni neomadeževanosti dr. Šusteršiča, kar se je tudi na obeh mestih javno priznavalo. Izid glasovanja v državnem zboru presoja vodstvo katoliško-narodne stranke edino le s politiškega stališča. Združeni slovanski in nemški liberalizem, napojen s srdom proti vsemu, kar nosi katoliško ime, ni dobil pri tem glasovanju še le prvič večine v poslaniški zbornici. Vodstvu katoliško-narodne stranke je to glasovanje samo nov povod, da ob strani dr. Šustersiča prej ko slej z neomajanim zaupanjem vanj nadaljuje svoj boj proti liberalizmu.

Nadalje so vsa katoliško-narodna politična društva se pridružila tej izjavi; veliko število gospodarskih zadrug, posojilnic in drugih društev, več kot sto brzojavk od raznih občinskih zastopov in od mnogoštevilnih volivcev pa se je izreklo ko en glas: **kolikor besnejše bodo liberalci napadali voditelja katoliško-narodne stranke, tolko ožja in trdnjša bo vez med njim in poštenim slovenskim ljudstvom!**

Tak je odgovor poštenih katoliških Slovencev!

6. Konec.

Liberalci so sicer vso zadevo po svoji stari navadi lažnjivo zavili, s tem lažnjivim poročilom namazali nekaj strani potrpežljivega papirja in te dni izdali knjižico z naslovom: „Žlindra v državnem zboru“. V svoji neumnosti pričakujejo od te knjižice velikanskega vspeha, najmanj popolnega pogina katoliško-narodne stranke. Toda naše pošteno slovensko ljudstvo nima prvič prilike pečati se z lumparijami kranjskih liberalcev. In zato

smo prepričani, da bo tudi to potvedelo, kaj ima storiti. O priliki zadnjih državnozbornih volitev je z lažnjivim „volivnim katekizmom“ in umazanim „Rodoljubom“ kurilo svoje peči. Ako zdaj po letu, ko ni mraza, preskrbi usiljevani obrekljivi knjižici drugi primernejši prostor, potem jedalo liberalcem odgovor, kakoršnega zaslužijo.

Vse pošteno katoliško slovensko ljudstvo pa je po tej aferi bolj ko kdaj poprej edino v sodbi:

Kranjskim liberalcem: Fej!

Dr. Šusteršiču: Neustrašeno naprej!

Sveto leto za ljubljansko škofijo napovedano.

Presvetli knez in škof ljubljanski so izdali pastirski list, v katerem napovedujejo sveto leto za ljubljansko škofijo. Sveto leto traja od 5. maja do 3. novembra. Ko omenijo imenitnost sv. leta, izredno velikih milosti in odpustkov njegovih, razložijo nato vse tisto, kar treba storiti, da zadobé verniki popolne odpustke sv. leta. Poleg pravega kesanja, prejema zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjéga Telesa (nalašč v ta namen) zahteva se kot bistven pogoj za odpustke tudi obiskovanje cerkvâ. Gledé tega pravijo presvetli škof: „Tu se mora razlikovati, da li kdo a) obiskuje cerkve sam, morebiti tudi v manjem ali večjem društvu, ali pa, b) če jih obiskuje v pravi procesiji, ali c) more dobiti kako olajšavo.

a) Kdor obiskuje cerkve sam, mora petnajst dni obiskati vsak dan po štiri v to odločene cerkve; kjer ni štirih cerkvâ, ampak samo tri, obiščeta se petnajst dni vsak dan dve cerkvi po enkrat, ena pa dvakrat; ako sta samo dve cerkvi, obišče se vsaka vsakega dne po dvakrat; ako je samo ena, obišče se ona vsakega dne štirikrat. Za dvojen ali večkratni obisk iste cerkve zadostuje, da se po opravljenih molitvah za odpustke gre iz cerkve ven, potem se pa vrne nazaj in se dotične molitve zopet opravi.

Glavna cerkev: torej v škofijskem mestu stolna cerkev, v župnijah pa župnijska mora biti med onimi, ki so za obiskovanje določene. V tem smislu določujem za Ljubljano: za stolno župnijo stolnico, cerkve

sv. Jakoba, pri čč. uršulinkah in pri oo. frančiškanih; za ostale župnije stolno cerkev, domačo župnijsko cerkev in še dve drugi župnijski ali samostanski cerkvi po volji gg. župnikov. Po župnijah na deželih naj pa župniki določijo, katere cerkve in koliko se jih mora razen župnijske še obiskati. Določiti se more vsaka podružnica, tudi vsaka kapela, v kateri se sme sv. maša brati.

Za obiskovanje ni treba, da si omenjenih 15 dni nepretrgoma sledi; lahko se odberejo popolnoma po volji. Bistveno je, da se odbere 15 dni in se vsacega dne opravijo po štiri obiskovanja. Dnevi se pa štejejo kakor po navadi od polnoči do polnoči, ali pa po cerkvenem načinu od treh popoldne do mraka prihodnjega dne, da se n. pr. od štirih obiskovanj eno ali dvoje ali troje opravi enega dne popoldne po treh, ostala drugega dne, ali da se bolj oddaljena cerkev obiše popoldne enkrat pred tremi in koj še enkrat po treh, pa velja za obisk dveh različnih dni.

b) Ako pa župljani ali pa razne družbe (n. p. Marijine) in bratovščine (n. pr. rožnivenška) opravijo obiskovanja v procesiji pod vodstvom svojega duhovnega pastirja ali pod vodstvom drugega od župnika v to določenega duhovna, onda pooblaščen od sv. Očeta število obiskovanj zmanjšam od petnajst dni na štiri dneve, da se namreč ona štiri zgoraj točneje opisana obiskovanja vsacega dne opravijo ne petnajstkrat, ampak samo štirikrat.

Glede procesij moram na tri stvari opozoriti: 1. Obiskati se mora v procesiji tudi prva cerkev, zato se morajo verniki zunaj cerkve zbrati, v procesijo porazvrstiti in iti v cerkev. Ako se ista cerkev dvakrat trikrat, štirikrat obiše, naj se gre v procesiji iz cerkve toliko daleč proč, kolikor je treba, da se procesija lahko razvrsti. Ako je kaka cerkev ali kapela premajhna, da ne morejo vsi vdeleženci biti v cerkvi, zadostuje, da so zunaj cerkve, toda tesno združeni z onimi, ki so notri. 3. Molijo naj se v cerkvi navadne molitve za odpustke; na potu pa naj se tudi kaj moli, n. pr. rožni venec, ali pa na potu k raznim cerkvam zapored litanije vseh svetnikov, sladkega Imena in presv. Srca Jezusovega.

c) Nekaterim osebam pa morem pooblaščen od sv. Očeta še posebne polajšave dopustiti; med drugim morejo spovedniki starcem in staricam, bolnikom

in otrokom, ki še niso bili pri prvem sv. obhajilu obiskovanja cerkva premeniti v kako drugo dobro delo po lastni previdnosti. Tudi kdor začne napovedana dela opravljati, pa oboli, dobi vendarle svetletni odpustek, ako vredno prejme svete zakramente.

4. Nazadnje so zapovedane tudi molitve pri obiskovanju cerkva. Namen je oni navadni, kadar se pri odpustkih govori o namenu sv. Očeta, namreč: poveličanje sv. cerkve, uničenje krivoverstev, edinost katoliških vladarjev in blagor krščanskega ljudstva. Glede teh namenov naj opozorim 1. da je sicer dobro, ako se pred molitvijo vselej iznova ti štirje nameni napravijo: zadostuje pa, da se cerkev obiše in se tam moli, da bi se dobili odpustki sv. leta; 2. molitve morajo biti ustmene, ter bi sama notranja molitev ne zadostovala; 3. kaj naj se moli in kako dolgo, o tem ni nič določenega, vendar pa sploh uče, da zadostuje izmoliti petkrat „Oče naš, Češćena Marija in Čast bodi Očetu“, ali pa kako drugo poljubno molitev, ki bi prilično enako dolgo trajala.

Ozir odpustkov naj omenim: a) odpustek sv. leta more vsakdo samo enkrat dobiti, dobiti ga morejo tudi lanski rimski romarji; b) odpustek sv. leta velja samo za žive, ne more se pa obrniti v korist dušam v vicah; c) vsi drugi odpustki veljajo tudi v svetem letu in se niso zaustavili, kakor se je to lani zgodilo.

Sklepajo pa pastirski list z besedami sv. Očeta:

„Sveto leto bo, kakor mislimo, obilneje pripomoglo, da se povrne krščansko življenje, da se srca tesneje sklenejo z apostolsko stolico, da se splošno dosežejo one blaginje, o katerih smo obširneje govorili, ko smo lani sveto leto napovedali. Pripomoglo bo tudi, da spodobno proslavimo začetek novega stoletja: saj se, kakor mislimo, novo stoletje ne more primerneje začeti, kakor s tem, ako ljudje sklenejo, da si bodo iz zasluženja Kristusa Odrešenika zajemali večih koristi. Nikakor pa ne dvomimo, da bodo vsi otroci sv. cerkve ta novi pripomoček zveličanja sprejeli v istem duhu, v katerem ga jim dajemo.“

Listek.

Zdrava, kraljica majnika!

(Lovro.)

Minili so prelepi velikonočni prazniki.

Ta sveti čas nam je obnavljal spomin na čudapolno skrivnost našega odrešenja: stavil nam pred oči Jezusa kot žrtev za naše grehe, kot odkupnino Adamovih otrok iz oblasti smrti in pekla. Za trpljenjem smo obhajali zmago in vstajenje Gospodovo.

Ta vzvišena skrivnost je klicala tudi nam. Vstanimo, pojdemo iz groba greha v novo življenje. Vrzimo od sebe brezuspešno obotavljanje in začnimo enkrat resno misliti na cilj svojega zemskega bivanja. Poželimo kakor novorojeni otroci duhovnega, neskaženega mleka, da bomo rastle po njem v zveličanje, živimo po čistem, neskaženem nauku Kristusovem. Izpovejmo se svojih grehov v to postavljenemu izpovedniku, božjemu namestniku, in okusili bomo v najsvetejšem zakramentu altarja, kako blag in usmiljen, kako sladak je Gospod napram onim, ki obžalujejo svoje grehe in izkušajo poboljšati svoje življenje. Tako bomo postali izvoljeni rod za večno življenje, svet narod, pridobljeno ljudstvo, ter bomo oznanovali popolnosti tistega, ki nas je iz teme poklical k svoji prečudni luči. (1. Petr. 2, 2—9.)

Oj, kolika sreča za vsakega, ki je čul ta glas in se odzval njegovemu vabilu!

Na lahkih krilih pomladnih vetrov je priplul v deželo cvetoči majnik. Vse se ga veseli in hiti radovat se v njegovo naročje in — počastit — njegovo kraljico. Hyaležni otroci se zbirajo okrog Marijinih oltarjev, dvigajo k njej svoje solzno oko, ji prinašajo cvetja, da okrasé ž njim podobo in njen oltarček.

In mi? Kaj bomo darovali svoji Kraljici? Kako hočemo mi pokazati hvaležno ljubezen svoji Materi? Ali naj stojimo brez daru poleg njenega altarja, ali naj še celo samo od daleč gledamo, kako jo časté in se ji izročajo v varstvo — drugi? Naj li gledamo od daleč s hladnim pogledom in mrzlim srcem, ogibajoč se z namenom One, ki nam je storila že toliko dobrega, ki nam more izprositi pri svojem Sinu še toliko dobrega?

Diven je cvetoči majnik. Sneg je odlezel z gorá in planin ali je vsaj dobil prekopne, ki kažejo, da

mu ni več obstanka. Gozdi in polja, ki so pred malo časa še samevala in bila pusta in enolična, so oživila; sveža trava, vzcvelo listje in brstje, zelena setev raste in poganja skoro vidno. Iz vsakega kota odmeva petje kukavice, žgolenje slavčeve, drobljenje skrjančeve in drugih ptic. Vse živi in se giblje. Če še spomnimo žuborenja studencev, šumljanja rek in potokov, opozorimo žarkega in jasnega solnca podnevu, vedrega, z zvezdami posutega neba ponoči moramo brez dvoma priznati, da je naša zemlja v majnikovi dobi v resnici na vrhuncu svoje lepote, da razvije ta čas priroda vso svojo krasoto.

Toda priznati pa moramo tudi z druge strani, da zemlja z vso svojo lepoto ne zadovolji človeka, mu ne more dati stalne sreče, popolnega blaženstva. Svet ostane solzna dolina, naj je odet z belo zimsko, žalno jesensko, cvetočo pomladno ali zeleno poletno odejo. Zato je neovržna resnica, da bi bil najbolj cvetoči majnik brez svoje — Kraljice pust in prazen.

Zato se radujmo majnikove prirode, a častimo tudi obenem njegovo Kraljico Marijo!

Saj je Marija naša mati!

Marija je bila odbrana za mater Sinu božjega. Bil je od Boga poslan angelj Gabriel v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k devici, kateri je bilo ime Marija. In angel je prišel k nji in je rekel: „Ceščena, milosti polna . . . ne boj se Marija, ker si milost našla pri Bogu. Glej, spočela boš in rodila Sinu, čegar ime imenuj Jezus; ta bo velik in Sin Najvišjega imenovan.“ (Luka 1, 26—32.) Marija je torej rodila Sinu božjega, zato je postala mati božja.

Na križu umirajoč je izročil Jezus svojo mater učencu Janezu in Janeza svoji materi. Ko vidi Jezus zraven stati svojo mater in učenca, ki ga je ljubil, reče svoji materi: »Žena, glej, tvoj sin!« Potlej reče učencu: »Glej, tvoja mati!« (Janez 19, 26. 27.) Kot zadnje poročstvo svoje ljubezni, kot nekako dedščino dá Jezus svojo mater Janezu za mater. Glej, je rekel, upirajoč vanj svoje umirajoče oko, glej, tvoja mati. O besede polne tolažbe za nas vse! Kajti Janez je tisti trenutek zastopal v duhu Zveličarjevem vse vernike, torej tudi vsakega izmed nas, ki smo z Jezusovo smrtjo na Križu postali otroci božji in bratje ter sodediči nebeškega kraljestva. Zato je tudi Jezus užgal srce Marijino z najgorečnejšo ljubeznijo do vseh ljudi, da je v redu milosti materinstvo Marijino najpopolnejša podoba očetovstva božjega.

Marija pa je tudi naša Kraljica!

Jezus je slovesno rekel svojim učencem: „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.“ S tem

je hotel reči: »Jaz imam tudi kot človek od svojega nebeškega očeta vse gospodarstvo nad nebom in zemljo.« A isti Jezus, ki ima neomejeno oblast v nebesih in na zemlji, je sin Marije Device, zato je tudi Marija po njem prava gospodarica in kraljica nebes in zemlje. Kakor se o Jezusu pravi, da ga je Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v njem pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik izpričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta (Filiplj. 2, 9-11.), tako se v nekem načinu more reči tudi o preblaženi Devici Mariji; zakaj za Jezusom ni imena toliko od Boga povišanega in od ljudi toliko proslavljenega, kot je ime Marijino. Od Boga dobivamo zasluge po zasluženju Kristusovem. Dobivamo jih pa obenem po priprošnji in kakor po rokah najsvetejše Matere Božje. Pobožno verujemo, da nam je v stanju, v kakršnem smo zaradi izvirnega in zaradi lastnih grehov, njena priprošnja neobhodno potrebna, da zadobimo milosti in dobrote, ki nam jih deli Bog iz neskončnega zaklada zaslug Kristusovih. Zato sveta cerkev na Marijo obrača besede sv. pisma: »Pri meni je vsa milost življenja in resnice, pri meni je vse upanje življenja in jednosti.« (Sir. buk. 24. 25.) Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.« (Preg. 8. 35.) Marija je torej naša priprošnjica pri Bogu in delivka milosti in darov božjih. Pod njeno vlado, pod njenim žezlom in varstvom pride k nam božje kraljestvo.

Hitimo torej k njenim oltarjem in venčajmo in krasimo njeno podobo s cvetjem. Darujmo pa ji vrhutoga cvetja, ki ne zvone, ki se suho ne vrže na pot, kjer se pohodi in pozabi: častimo jo z dobrimi deli in darujmo ji svoje — srcu. Naj bi o vsakem izmed nas veljale besede:

„Pa Ti, kraljica, si ga (srcu) še vzela,
In si ga vzela, za te gori.
Mati prebлага, Ti pa obrani.
Božjemu žezni, reši ga Tila.“

Tri Češčenamarije.

Bilo je hladno jutro. Jesenska megla je ležala na zemlji. Ne bom ga pozabil onega jutra; poteklo je že dokaj let, a vedno mi je še jasno v spominu. Pripel sem na kloboč mišen šopek, utaknil zanj bel listek, iti sem moral k vojakom. Ne bom vam pravil, kdo sem, begav in odkod, saj me tako ne poznate; zato bi vam samo ime malo pomagalo. Če me kdo pozna, pa še tako več, da sem bil vojak, hraber vojak v vojski za Bosno in Hercegovino. Povedati

vam hočem, koga moram predvsem zahvaliti, da sem prišel zdrav in krepak nazaj na svoj dom, dasi sem gledal smrti v oči, gledal, kako so padali okrog mene tovariši, padali in ne več vstali.

S solzami v očeh sem se poslavljajal od svojih domačih. In s solzami v očeh mi je rekla draga mati: »Miha, veš, kaj sva te učila z očetom. Zato bodi pameten, bogaj, kar ti rečejo predstojniki, in Boga se boj. Zlasti pa ne pozabi Marije in zmoli na dan v njeno čast tri češčenamarije. Obljubi mi to in brez skrbi bom jaz, a tebi, če bi tudi moral iti na vojsko, Marija gotovo pomaga.«

»Bom, mati,« sem šepetal komaj slišno in šel sem, ker sem moral iti. A solznih oči, ginljivih besed dobre matere nisem pozabil. Marsikaj sem prestal, dosti slabega videl. Tri Češčenamarije sem molil zvečer, vse je minulo. Šli smo v Hercegovino, pršli smo v boj. Kroglice so frčale okrog, grmeli topovi; meni je šla svinčenka med nogami, kroglja iz topa je kopala in metala prst okrog nas, odbila vrhni del glave tovarišu — molil sem tri Češčenamarije. In mirna je postala Bosna, naša je Hercegovina!

Po vojski sem ostal kot orožnik v osvojeni deželi. Kako težavna služba, koliko nevarnosti! Ljudstvo se nas ni moglo privaditi, vse nas je grdo gledalo, vstasi so se skrivali povsod ter prežali na nas. Bil sem vedno v smrtni nevarnosti, a storil sem svojo dolžnost, šel, kamor je terjala služba, pri tem pa nisem pozabil Marije.

Ko sem si nekaj prihranil in doslužil leta, za katere sem se s prisego zavezal, sem prišel srečno domov. Dobro pa vem, koga naj zahvalim zato, prepričan sem, da so me rešile tri Češčenamarije.

Spomini na rokovnjače.

(Spisal Lovro.)

(Konec.)

Naši pradodje so nosili za praznik mezlanaste hlače, narejene iz domače volne, za delavnik pa kratke prtene brez spodnjih hlač; zato so se jim videla meča. Rokovnjači so jih seveda nosili, ker so bili bolj imenitni in imoviti. Zato je rekel neki Joža — čigav je bil, ni da bi pravil — ko je videl rokovnjače s tistimi belimi pasovi pod kolena, ker so bile spodnje hlače daljše kakor zgornje: »To mora biti rana velika bita, ker je tako zelo velika obzivilnica.«

Ker že govorim o tem Jožu, naj še povem, da je bil nekaj študent, potem je nekoliko norel. Pa le včasih le zinil kakšno prav modro. Ko so mu nekje ravno pred nosom zaprli vrata, je stopil k

oknu in zavpil v hišo: »Ravnotako bo vam Jezus zaprl nebeška vrata, kakor ste vi meni vaša!« Znamenito je tudi, kako je rad jedel smetano. »Smetanca, ali si sama doma?« je pripel k hiši. In če je videl, da ni nobenega nikjer, je hitro stopil k omari, jo odprl in meni nič tebi nič pobasal lonec s smetano, če ga je le mogel kje iztakniti. Včasih je moral seveda teči, kakor je rad sam večkrat popeval:

„Mačka mijavkala,
Jurjevka stokala:
Mačka je smetano snedla,
Kaj bom pa medla?
Jaz sem moral pa steči.“

V gozdu poleg Nasovič so se tudi precej radi mudili. Imeli so narejeno kurjavšče, kjer so si kuhali in ležali okrog ognja. Zahajali so tje Pintarji, stara in mlada dva, Srakarji in Fundeži, tudi po dva zakona; večkrat se je tudi pokazal semkaj steklar Prinče (Primož).

Gospodar gozda je neko jesen trebil goščo in kosil mah. Pri tem dobi v vejevju spravljeni dve vreči; v eni je bilo usnje, v drugi pa okajeno meso. Vzame jih in nese domov. Ondi jih ni smel pustiti, ker jih je bilo lahko videti in bi jih kdo drug vzela, pa bi rokovnjači dolžili njega. Sam jih je tako mislil ob priliki dati nazaj. Čez nekaj dni dobé rokovnjači Mihevca, ki je koj zraven kosil mah; naróče mu, naj pove Slanovcu, da jim mora dati nazaj, kar je vzela. Slanovec izvé to in jim takoj nese v gozd ter pové, zakaj je nesel domov, da je mislil samo spraviti.

Neko popoldne gre mimo kurjavšča vaška deklica. Pa vidi rokovnjaške, ki se sučejo okrog loncev ter pridno prilagajo na ogenj. Iz lonca so gledale kar cele kurje glave; vendar ji ni ravno neprijetno dišalo. »Zdajle bomo šele napravile malo kosilčka,« je rekla deklici ena izmed babur. Nato gre deklica svojo pot.

Tako se je nekako še shajalo z njimi. Če bi bili samo beračili, bi jih ljudje ne bili še ravno sovražili. Ker so pa le preveč kradli, dostikrat koga telesno poškodovali ali celo ubili, je nevolja proti njim rastla od dre do dne.

Zlasti so rogovlili med letom 1825. in 1843. V Mengšu so odnesli kelih s svetimi hostijami in nekaj zlatnine. V Komendi so ukradli dragocen kip sv. Petra, farnega patrona; bil je iz čistega srebra in nad komolec visok. Podarila ga je cerkvi neka italijanska plemenitnica radi oblube. Tudi drugih dragotin so dokaj odnesli in celo veliko monstranco so enkrat imeli že zunaj, potem so se pa zbal in jo popustili.

Okoli 1840. je zlasti vrelo v komenski, vodiški in cerkljanski fari. V Komendi je bil ono dobo za

župnika France Dolicelj, mož trdne volje in strogega značaja. Duhovni pomočnik mu je bil Kajetan Huber, bivši vojaški kaplan. Ta dva sta se v zvezi z vodiškim župnikom Arkotom in kaplanom Valenčičem zarotila proti rokovnjaškemu nasilstvu. Navduševali so kmetovalce, naj si sami pomagajo, ker vlada ničesar ne stori zanje. Huber sam se jim je postavil na čelo ter jih s puško na rami preganjal po divjih gozdih.

Deževno jesensko noč l. 1841. potrka neznan človek pri župniku v Komendi. Prosi jih, naj bi prav hitro šli obhajati na Mlako, vas pičle pol ure od farne cerkve. Župniku je bilo znano, da so v oni hiši, ki jo je imenoval, vsi zdravi, zato se jim je stvar zdela sumljiva; niso hoteli iti. In res, kmalu se je zvedelo, da so jih čakali rokovnjači. Ker jim je ta načrt izpodletel, so pisali župniku kar naravnost, ta in ta večer pridemo, pripravite nam kaj dobrega za postrežbo.

Kajetan začno popraševati otroke, kje se kaj nahajajo rokovnjači. Neka deklica jim pove, da v znani hiši na Mlaki; domač fant jim je šel po smodnik v Kamnik. Kaplan ga na poti proti Križu pri mostu čez Tunjico lepo počakajo, potegnejo s konja, mu vzamejo strelivo in ga še prav dobro namahajo.

S tem so si jih navlekli na glavo. Prihodnji večer so jih čakali v kaplaniji. Kajetan so večerjali pri beneficiatu ter se precej časa zamudili v prijaznem pomenkovanju. Med tem opazi vaška straža, da nekdo stika po kaplaniji. Začnejo biti plat zvona. Ljudje pridero skupaj in rogovileži so pobrali pete. Ko so gospod prihiteli domov, že ni bilo ne sluha ne duha po njih.

Kajetan so bili dosti pogumni, vendar so si dobili krepkega moža za pomoč; stražil je znotraj pri vratih. Naslednjo noč pridejo zopet. Steklar Prinče je zlezal na okno, da bi od tam streljal na kaplana, Fundežev pa je skušal udreti pri vratih. Kaplan slišijo šunder, vzamejo hitro svojemu stražniku pri vratih puško, vstrele na Prinčeta in ga zadenejo v peto. Hitro odskoči; medtem pridero ljudje, ker je že bilo plat zvona.

Nevarnost je bila odstranjena. Toda ne za celo noč. Čez nekaj časa so se vnovič zbrali rokomavhi in naskočili kaplanijo, a ljudje so jih pravočasno pregnali.

Ker so imeli Kajetan može in mladeniče vse dobro oborožene, skupaj, so se dogovorili, da jih gredo iskat naravnost v njih skrivališča. Neki pastir jim pove, da rokovnjači pri Žvircu na Sp. Brniku popivajo. Lovci nepričakovano obstopijo hišo ter povežejo skoro vse zbrane rokovnjače.

Zvezane nalože na vozove ter jih peljejo proti Komendi. Ljudstvo, ki je radi njih prestalo toliko sitnosti, moralo dajati najboljšo hrano tem nasilnežem, je bilo strahovito razkačeno. Toplji so jih po potu, kolikor jih je kdo mogel.

Pri vodnjaku sredi naše vasi je Fundežev prosil vode. Niso mu jo mislili dati. Štoci, šepavi dekli, se pa le toliko smili, da mu prinese ravnokar namolzenega mleka. Hlastno ga pije, pa že pri prvih požirkih mu mleko začne za ušesom ven teči. Nekdo ga je dregnil z vilicami ter mu tako globoko prebodel, da mu je ondi iztekla pijača.

Prinče je erega izmed vaščanov poznal, ker sta bila skupaj pri vojaki. Imel je še toliko moči, da se je sklonil na vozu, mu pomolil roko ter rekel otožno: »Videla se ne bova več!« Vaščan ga tolaži: »Se bova pa ja še.« In res, nikdar več se potem nista videla.

Polumrtve pripeljejo v Komendo ter jih spravijo na komenske pode. Ker pa so ljudje vedno bolj pritiskali k njim in jih pretepravali na vse pretege, jih je bilo treba odpeljati naprej.

Enega dolgo ni nič bolelo, dasi so ga dobro klestili; potem pa so ga pustili v miru. Tu pravi njegov tovariš, ki jih je že dosti držal: »Samo mene tepete, onega pa ne, ki je petnajstkrat zažigal Gameljne. Štirinajstkrat mu niso hotele goreti, šele v petnajsto jih je srečno zasmodil.« Nato izdere nekdo iz bližnjega plota kol in obrise parkrat po požigalcu; hitro je zaklical k Mariji pomagaj.

Popoldan jih peljejo k sodnji v Mekine. Pripeljali so tje več mrtvih kot živih. Nato so se začele preiskave. Cela komenska župnija je hodila k zaslišanju; šlo jim je trdo, ker so jih tako preteпали. No kdor se je znal izgovoriti, ni nič dobil; in uprav tisti, ki so najmanj toplji, so bili najdalj zaprti.

Od tistega časa je bil v naših krajih mir pred rokovnjači. Le kaka ženska je še prišla. Toliko jih je še preostalo, da so se maščevali za svoje tovariše. Komenski podje so po tistem dvakrat pogoreli. Tudi drugim, ki so bili takrat pri lovu in pri pretepanju nekoliko preveč srčni in pridni, se je tuintam prigodilo kaj neprijetnega. Iz enakega vzroka je v Mostah leta 1850. pogorelo devet hiš in trinajst poslopij.

Tistega leta so potem prišli žandarji. Rokovnjaška moč je bila strta, njihove slave je bilo za vselej konec. Januaria 1852. je bilo razpršeno glavno gnezdo na planinah. V Solčavi je ostala majhna straža, ki je čuvala, da se roparska zalega ni zopet zaplodila v bližnjih hribih. Tudi razpori in prepiri med rokovnjači samimi so pospešili njih konec. Tri stranke: Durgeljci, Srakarji in Pintarji

so zavidale ena drugo ter se medsebojno izročale pravici.

Ob novem letu 1854. je bilo rokovnjaštvo poraženo. Krepke može so potaknili med vojake, druge po ječah in prisilnih delavnicah, najstarše so potaknili na njih domove. Nekaj nepoboljšljivih so poobesili in postrelili, drugim pa so prisodili dosmrtni zapor.

Med tem je vlada stalno nastavila žandarje, katere moramo pred vsem zahvaliti, da je dandanes mir po deželi pred tako sodrgo. Zato dobro pove pesmica:

»Čuj, zvižgajo kroglje, iz gošče hrušče
Motilei miru, tolovajska drubal,
Bile njih stanovje so hoste temne —
Jih meč li osvete še ni pokončal?
Kdo vgrabi drzuse, kdo vžuga jih mar
Kdo tvega življenje li — hrabri žandar.«

Političen razgled.

Iz državnega zbora. O najnovejši zvezi med slovenskimi liberalci in Wolfovci proti našemu poslancu dr. Šustersiču ter naši gospodarski organizaciji, poročamo na drugem mestu. — Za nove vodne ceste se ne kaže več prejšnjega navdušenja, kajti stroški bodo ogromni (nad 700 milijonov kron), koristili bi pa kanali morebiti več Nemčiji nego Avstriji. — Vlada je predložila načrt za lokalne železnice, katerih bi se zgradilo 18 v dolgoti 600 km. Stroški so proračunjeni na 72,889 600 kron. — Povsod so pričakovali burne debate o izjavi nadvojvode Franca Ferdinanda. Kakor je že znano, je izjavil prestolonaslednik vpricho cesarja, ministrov in drugih dostojanstvenikov, predno se je poročil z grofico Chotekovo, da morebitni otroci iz tega zakona ne bodo imeli pravice do prestola; to pa zato, ker grofica Chotekova, sedaj imenovana kneginja Hohenburg, ni iz vladarske rodovine. Vlada je predložila to izjavo državnemu zboru v potrjenje. Čehi in Hrvati niso hoteli glasovati, ker pravijo, da to nespada v področje državnega zbora. Po kratki debati je bila izjava vsprejeta. — Poslanec P o g a č n i k je vložil interpelacijo, naj se takoj prične z uravnavo Kamniške Bistrice. — Poslanec Treunfels je vprašal v imenu vseh krščanskih strank zborničnega predsednika, kaj namerava ukreniti proti napadom na katoliško vero in cerkev v zbornici. Predsednik grof Vetter je odgovoril, da tudi on kot zvest katoličan obsoja take napade, da pa ne more ničesar ukreniti, ker mu tega ne dopušča poslovni red. Priznati se mora predsedniku, da se je jako previdno izognil zadregi: zameril se ni na nobeno stran, čeprav so te besede nevrudne odločnega moža.

Verski boj na vseučilišču v Budimpešti se je ponovil. Židovski profesor Pikler je med predavanjem jako razburil krščanske dijake; rekel je, da je vera največja neumnost in domovina malenkosten pojem. Neki dijak je stopil takoj predenj in zahteval, naj prekliče te žaljive besede. Ker profesor ni odjenjal, je moral bežati pred razburjenimi dijaki. Pri-

čela se je stroga preiskava; profesor je utajil sramotilne besede, in zlagali so se tudi vsi židovski dijaki, češ da profesor ni govoril onih besed. Minister je verjel kajpada židom, in krščanski dijaki bodo najbrže zopet kaznovani.

Liberalnim učiteljem gotovo niso všeč besede dunajskega župana, ki jih je govoril na nekem shodu o učiteljih. Rekel je, da na Dunaju ne dobi nikdar službe noben socialno-demokratiški ali šönererjanski učitelj, ker taki učitelji nimajo vere ali so celo očitni sovražniki vere; zraven pa tudi ne priznavajo Avstrije za svojo domovino, temveč so odkriti izdajalci. Če prisegajo zvestobo, prisegajo po krivem, krivo prisežnikov pa Dunaj ne potrebuje. Te odločne besede bi veljale tudi k je d r u g j e, ne samo na Dunaju.

Avstrijski advokati so hoteli »štrajkatia«, pa za zdaj se še ni bati, da bi bilo konec pravdam.

Pravosodno ministerstvo je namreč izdalo stalno tarifo za odvetnike, po kateri bi se advokatom dohodki precej skrčili. A vzdignile so se odvetniške zbornice po vseh deželah, odločno so se uprle tej odredbi, in vsi načelniki teh zbornic so odstopili. Tudi so sklenili advokati, da ne bodo več brezplačno zagovarjali pri sodiščih. — Tega se je pa minister ustrašil in umaknil svojo naredbo. Določili bodo novo tarifo v sporazumu z odvetniškimi zbornicami.

Nemški cesar se je pokazal naklonjenega katoliškim redovnikom. Dne 26. aprila je s svojim sinom obiskal benediktince v samostanu »Maria Laach«; javno je priznal velike zasluge teh učenih menihov za vero in domovino. Rekel je, da vera se mora ohraniti narodu, ker narod brez vere je zgubljen. — Ali je nemški cesar tudi »klerikalec?«

Kitajci so v zadregi za vojno odškodnino. Radi bi jo plačali, da se znebijo evropskih čet, pa

Luis Botha.

Kristijan Dewet.

nimajo denarja. Zato se ozira kitajska vlada naokrog, odkod bi se dobilo kaj posojila. Radi bi imeli 100 milijonov funtov šterlingov, po naše do 2400 milijonov kron. Kitajski državniki so prišli že na to »srečno« misel, naj posodi vsaka država Kitajcem toliko, kolikor odškodnine zahteva. Pa so res prebrisane glave! — Posledice vojske so se že začele kazati. Začela se je siriti lakota. V pokrajini Šansi strada že do 10 milijonov ljudi. Kaj še le bo, če ne zavlada kmalu mir.

Državni poslanci v Nemčiji doslej niso dobivali nobene odškodnine. Lahko si je misliti, da potemtakem ni mogel priti v državni zbor, kdor ni bil dovolj premožen, pa naj je bil še tako zmožen in nadarjen. Sedaj je pa posebna komisija sklenila, da predloži drž. zboru predlog, naj se dovolijo poslancem dnevnine. Dobival bi vsak poslanec med zasедanjem drž. zbora po 20 mark na dan, t. j. okoli 24 kron. Marsikateri poslanec jih pač ne bo zaslužil!

Srečna Rumunija! Iz Rumunije se izseljujejo cele trume židov v Sev. Ameriko. Sedaj odhajajo

samo možje, da preskrbé tam vse potrebno za svoje družine. Letošnje poletje jih menda odide do 15.000. Ali jih bodo Amerikanci kaj zelo veseli, tega ne vemo.

Angleško-burška vojna. Dolgo so slepili Angleži Evropo, da želijo Buri premirja in da se general Botha že pogaja s Kitschenerjem. Sedaj se je pokazalo, da nasprotno ravno Angleži skušajo doseči mir, a Buri nočejo slišati o nobenem pogajanju, če se jim ne prizna popolna samostalnost. Vsi odličnejši angleški časopisi in zmerni državniki pritiskajo na vlado, naj vendar konča nesrečno bojevanje. Vlada angleška jih je pa tolažila z napačnimi poročili z bojišča; vsak dan se je sporočilo, koliko Burov je bilo zopet vjetih, koliko ubitih in koliko se jih je udalo. A večinoma so se taka poročila skovala v Londonu. Zadnje dni je prišlo nekaj zanesljivih novic iz Južne Afrike, a te vesti za Angleže niso najbolj vesele. Burom se je pridružilo do 7000 kaplanskih Holandcev, in v Kaplandiji se vedno bolj širi vstaja proti Angležem. Burski gene-

ral Knitzinger je ujel 500 angleških lancijerjev; general Hercog je zajel v severni Kaplandiji 600 mož, ugrabil jim je vse streljivo in živež, vzel jim je orožje, potem jih je pa oslobodil. Pri Lopfonteinu je dosegel general Delaccy veliko zmago nad Angleži; potolkel je Babingtonovo armado, zajel ves tabor in ugrabil vse topove. V takih razmerah ni čudno, da hrepene Angleži po miru. Vlada je zopet izdala poročilo, koliko Burov je ujetih. Med ujetniki je 14.251 burskih otrok in 6083 žen. Na take ujetnike morejo biti ponosni samo Angleži! Pa da jih ni niti sram, kaj takega očitno razglašati!

Slovenski novičar.

„Kršćanska ženska zveza“ za Ljubljano zasnovala se je 9. maja. V »Katoliškem domu« je bil ustanovni shod, katerega se je udeležilo lepo število gospa in gospodičen, da je bila dvorana do malega polna. Upati je, da bo zveza blagodejno delovala za okrepitve verskega življenja v Ljubljani.

Umeščena sta bila č. g. Janez Zupančič na župnijo Šmihel pri Žužemberku in č. gosp. Jakob Lebar na župnijo Polom na Kočevskem.

Katoliško-narodna zmaga. Z Rakeka se nam poroča: Pri obč. volitvah na Rakeku je sijajno zmagala kat.-narodna stranka. S to zmago leté na tleh vsi liberalci in z njimi »Slov. Narod«, kateri se je za časa državnozbornih volitev hvalil in bahal, da je Rakek njegov. Liberalci so strašno delali, jedli in pili, a vsa teleta in na cente mesa za golaž ni ničesar pomagalo. Živela katoliška zavest!

Poskušn umor v Ljubljani. Dne 29. aprila dopoldne se je v Komenskega ulicah v Urbasovi hiši zgodilo grozno zlodejstvo. Pavel Wisjan, sedlarski pomočnik, rojen l. 1866, je zaklal 23 letno kuharico pri Urbasu, Terezijo Koščak iz Dolenjega Lakinca pri Mokronogu. Pavel Wisjan je kuharico z nožem prerezal žile na vratu, zaklal jo v trebuh in hrbet. Wisjan, katerega so prijeli na licu mesta, je pripoznal, da je storil svoje dejanje iz ljubosumnosti. Smrtnonevarno ranjena Koščak se nahaja v bolnici.

Novo katoliško politično društvo se snuje v Trnovem na Notranjskem.

Občinske volitve v Crknici. V Crknici so se pričele 29. aprila občinske volitve. Vodili so jih sami liberalci silno »liberalno« — prezirajoč občinsko postavo. To se je zdelo klerikalcem že preliberalno, zato so poslali na glavarstvo po županstvu pritožbo zoper take volitve. Liberalni oče župan Pogačnik so to pritožbo brali in so se svoje liberalnosti tako prestrašili, da so kar sami ustavili volitve, in sedaj je v Crknici »Waffenstillstand«. To pa so vse zakrivali oni oče Pogačnik et Comp., ki so nekaj v »Narodu« vpraševali, čemu imajo tudi cirkniki klerikalci obč.

postavbo. Gosp. oče! Zato jo imamo, da liberalcem gledamo na prste in jim stopamo na rep.

Kaznovani napredni odvetnik. Odvetniška zbornica goriska je odvzela bivšemu narodnonaprednemu propadlemu kandidatu dr. Staniču za tri meseca pravico opravljati odvetniška opravila. Vzrok kazni je ravnanje dr. Staniča v zadevi neke — dedšćine. »Narod«, ki ima vedno polna predala lažij o duhovnikih in dedšćinah, o tej stvari seve — molči!

Na Brezijah se bo obhajal v petek 24. maja praznik M. Pomočnice. Ob pol desetih bo pridiga in slovesna sv. maša.

Glavo je odtrgal vlak bratu dobravškega cerkovnika, ko je šel 12. maja po noči iz Radovljice po železni cesti domov na Dobravo.

Motniški premogokop. Iz Motnika se nam piše: Pred kakima dvema mesecema so tuji podjetniki zopet začeli kopati premog tukaj v Motniku. Obeta se boljša prihodnost domačim delavcem, da jim ne bo treba na Nemško in v druge kraje za kruhom. Podjetnikom manjka dobrih izvežbanih delavcev, voznikov, najbolj pa železnice skozi Motnik, za katero smo Motničani in druge občine na pristojnem mestu večkrat opominjali.

Drugi zvezek »Socializma« je izšel. Drugemu zvezku je »Slov. kršč. soc. zveza« priložila pošto nakaznico, glasečo se na 3 K, ter uljudno prosí, da se p. n. naročniki kmalu poslužijo te nakaznice in imenovani znesek oddajo na pošto. Z zneskom 3 K bo poravnana naročina za 10 snopičev.

Stoletna pratika. Onim, ki poprašujejo po tej Slovencem dobro znani knjigi, naznanjamo, da »Kat. tiskovno društvo« pripravlja novo izdajo »Stoletne pratike« za dvajseto stoletje.

Iz Srednje vasi v Bohinju se nam poroča, da se je ondi osnovalo gasilno društvo za vasi Jerska, Češnjica, Srednja vas, Studor in Stara Fužina s sedežem v Srednji vasi. Pri občnem zboru, ki se je vršil dne 28. aprila t. l., bili so izvoljeni: načelnikom Janko Cvirn, nadučitelj, njega namestnikom Ivan Korošec, župan in posestnik v Češnjici, četovodje: Josip Odar, mizar, Lovro Škantar, kovač, in Blaž Hodnik, gostilničar, vsi trije iz Srednje vasi, namestniki Ant. Žvan, podobar, Ivan Strgar, posestnik, blagajnikom Ivan Arh, posestnik v Srednji vasi, tajnikom Ignacij Labrnik, učitelj, zaupnim možem Fr. Stare, posestnik v Srednji vasi, Martin Hribar, posestnik v Češnjici, in Ivan Žen v Češnjici.

Premovanje kónj. Na Kranjskem se bodo l. 1901. delila državna darila za konjsko rejo: a) za kobile z žrebdom, ki še sesa ali je že odstavljen; b) za mlade zaskočene kobile in c) za žrebice v naslednjih sedmih konkurenčnih postajah: dne 3. septembra letos ob 10. uri dopoldne v Lescah, za okrajno

glavarstvo Radovljica; dné 4. v Kranju, za okr. glav. Kranj; dné 5. v Kamniku, za okr. glav. Kamnik; dné 6. na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okr. glav. Ljubljanska okolica, Logatec in Postojna; dné 7. v Ribnici, za okr. glav. Kočevje; dné 13. v Trebnjem, za okr. glav. Rudolfovo in Litija; dné 14. v Št. Jerneju, za okr. glav. Krško in Črnomelj. — Za delitev daril veljajo odredbe, ki so se ukrenile po dotičnih ukazih c. kr. poljedelskega ministerstva z ozirom na razmere te dežele in se naznanijo po vseh občinah. Tu pripomnimo samo še to, da se more na postajah Lesce, Kranj in Kamnik pogajati za darilo le norimberško plemo, na drugih postajah v tem oziru ni nikake omejitve. Razdelilo se bo skupno v Lescah 14 daril (440 K) in 9 svetinj, v Kranju 12 daril (390 K) in 7 svetinj, v Kamniku 12 daril (390 K) in 7 svetinj, na Vrhniki 14 daril (440 K) in 8 svetinj, v Ribnici 10 daril (318 K) in 6 svetinj, v Trebnjem 12 daril (370 K) in 8 svetinj, v Št. Jerneju 22 daril (640 K) in 12 svetinj, skupaj 2988 K in 57 svetinj.

Največji cirkus sveta Barnum et Bailey bode priredil v Ljubljani dve predstavi dne 30. maja in sicer prvo predstavo ob 2. uri popoldne, drugo pa ob 7. uri zvečer. V Ljubljani bode samo jeden dan. Pripeljal se bode v Ljubljano s štirimi vlaki v 67 po 20 m. dolgih nalašč za njegove namene konstruiranih vozovih. Izložba njegova bo razstavljena v 12 šotorih, v katerih bo prostora za 12.000 ljudi. Seboj ima velikansko menažerijo in tri čete slonov, 1000 oseb in 400 raznovrstnih konj. Na stotine ljudi in živali nakrat igra, povrh pa se tudi v zraku vrée vratolomne vaje najodličnejših telovadcev. 70 konj nastopa ob istem času. Gledalec z enega sedeža vse to lahko pregleda. Posebno pozornost vzbujajo zraščena kitajska dvojčka, mož s pasjim obrazom, mož, iz katerega prsi se kaže drugo telo, razni pritlikavci, deklica, ki ima namestu las mah, gospo z brado, človeka, na katerega glavi se lahko kamenje razbija, brzi računar, najdebelejši človek, človek brez nog itd. Cirkus ima svojo elektriko in vodi za to potrebne stroje seboj. S čudovito uprav ameriansko hitrostjo je njegovo osebje pri delu, da v enem dnevu pride iz enega kraja v drugi kraj, postavi ogromne šotore, pripelje vozove na določeni prostor, predstavlja in po predstavi zopet vse v par urah pospravi in takoj odide. Vstopnina bode po 1 K 20 vin., 2 K 50 v., 4 K, 5 K, 6 K. Z eno vstopnico se bode lahko ogledalo vse stvari, katere ima Barnum et Bailey. Predno se bo pričela predstava cirkusa, bode vhod odprt eno uro prej, da si bo občinstvo lahko ogledalo razstave in menažerijo. V Ljubljani bode podjetje zavzemalo ogromen prostor

ob Marije Terezije cesti. K svoji predstavi v Ljubljani priredi Barnum et Bailey od raznih stranij posebne vlake, mej drugimi tudi iz Trsta.

Nenavadna naravna prikazen. Od sv. Miklavža pri Moravčah se poroča, da se je dne 5. maja prikazal na neki njivi iz zemlje kakih 20 m visok ogenj. Prikazen, ki je trajala nekaj minut, je spremljalo močno bobnenje. Na dotičnem mestu se po dogodku ni našlo družega, kot nekaj s prstjo zmešanega peska, ki ga je vrglo iz zemlje. Ljudje si te prikazni ne znajo razložiti.

Dopisi.

S strelnih postaj okraja Krškega. Čas streljanja proti toči je tukaj. Iz več krajev se je lansko leto poročalo, da se je s streljanjem zabranilo mnogo nesreče. Tudi v našem okraju smo se večkrat prepričali o tem. Zato priporočamo vsem streljavcem: pozor! Vsakdo naj začne o pravem času! Le na ta način smemo pričakovati vspeha. Odkoder se bliža nevihta, na tistih postajah se mora najprvo streljati. Zamujen pravi začetek — vse zamujeno! Želimo pa tudi, da bi nekatere ženice — obojega spola — si dale ustaviti nove zobe, da bi jim jezik toliko skozi ne uhajal. Največ še taki govorec, ki ne plačajo vinarja za streljanje. — Ako ni dežja, je kriv streljavec; ako je dežja preveč, je kriv streljavec; ako pada toča, potem seveda zasluži, da bi prišli kar vsi peklenščeki ponj! Da bi pa klepetec zmolil „očenaš“ za odvrnjenje hude ure, mu še na misel ne pride. Ako se med streljanjem nevihta razpodi, se jezik zopet vrtil, češ da je streljal brez potrebe! Za letos želimo, naj bi ljudje z jezikom bolj ne streljali kot strelec s topiči!

Iz Radovice. Dne 3. maja vozila sta Ivan Cesar in Ivan Režek listje iz gozda. Na nekem ovinku, kjer pot visi, sta oba držala. Noge so jima spodletele in voz se je zvrnil na nju, tako da ni mogel nobeden izpod voza. K sreči je prišla žena Ivana Režeka in pripomogla, da se je ta izvlekel izpod voza. Potem sta oba napela vse moči, da sta potegnili Ivana Cesarja izpod voza, kateri je tako poškodovan, da so ga odpeljali v bolnico. Omenjeni je bil že trikrat v vojni in se mu ni žalega zgodilo, zdaj pa bi bil skoraj umrl pod vozom blizu doma. Cesar je priden, veren in delaven človek. Ko je bil II. slov. katol. shod v Ljubljani in se ga ni mogel vdeležiti, ga je brzojavno pozdravil. Doma pa je njegov vinar grad uzor drugim. Mi mu želimo, da kmalu ozdravi in se povrne na dom.

S Čateža pod Zaplalom. Naši farni cerkvi smo letos omislili novo veliko zastavo. Na velikonočno

nedeljo smo prvokrat ž njo počastili vstalega Gospoda. Lepo, krasno delo! Vsa čast gospé A. Hofbauerjevi v Ljubljani! Hvala darežljivim faranom, ki so s prostovoljnimi doneski plačali novo zastavo. Za tukajšnjimi domačini tudi naši Amerikanci niso hoteli zaostati. Poslali so nam najpreje lep dar 132 kron, katere sta med bližnjimi in daljnimi rojaki nabrala Jožef Gerdin in Matija Štepec. Zdaj pa smo prejeli po Francu Golob novo zbirko v znesku 102 kron. Hvala marljivim nabiravcem! Darovavcem milim dobri Bog povrni stoterno! Posebej še želimo našim ljubim rojakom, ki so šli si sreče iskat v daljni svet, da se pod varstvom premile naše Matere Marije Zaplaške in sv. Mihaela, našega farnega patrona, zdravi in srečni vrnejo v staro svojo domovino!

Iz Vodíc. Dne 30. aprila je obhajala ustanovnica lepega samostana v Repnjah, gospa Katarina Šporn, velikoposestnica, 80letnico svojega rojstva. Samostan in lepa cerkva posvečena Presv. Jezusovemu Srcu, ki ju je bila nekdanj darovala čč. oo. jezuitom, sta po njihovem odhodu prešla v last čč. šolskim sestram III. reda sv. Frančiška, katere so s svojimi učenkami ustanovnici, ljubljene materi, imenovanega dne iz hvaležnosti priredile primerno slavje. Po opravljeni sveti maši v lepo ozaljšani šolski sobi so zbrane šolarice v deklamacijah, ki so se z ljubkim petjem vrstile, hvaležno voščile svoji velikodušni blagi dobrotnici „Na mnoga leta!“ — Šolsko vodstvo samostanske šole je pač lahko ponosno na svoje vspehe! Mati ustanovnica, preblaga gospa Katarina Šporn, pa lahko vesela, da je darovala svoj dom rešilnim angeljem šolske mladine! — Sadovi samostanske šole v Repnjah se posebno kažejo pri Vodiški Marijini družbi, katera, ustanovljena lani o sv. Marjeti, se je močno pomnožila, da je število hčer Marijinih narastlo čez 200 udov, število Marijinih sinov pa na 75. Mladenci in dekleta, videč šolske otroke in njihovo angeljsko navdušenje za čednost in za čast božjo, kar tekmujejo ž njimi v čednostih in pobožnosti! Navdušenje mladine Vodiške v tem oziru je dospelo do vrhunca, ko so ji preč. g. svetnik in župnik Simon Žužek dne 31. marca blagoslovili prekrasno vezano in z zlatom bogato okrašeno zastavo. Prvič o Velikonočni procesiji je vihrala zastava Marijina in mlada družba, ki je takrat prvič svetila Najsvetejšemu v čast, le še pričakuje srečnega dne, ko se bodo zbrali še krščanski možje in žene pod Marijino zastavo ter pod njo se hrabro borili zoper silovitega sovražnika zveličanja, kateri hoče njim in njih otrokom v sedanjih časih izruvatí vero iz srca. Pred Marijo se tresse pekel, pred Njo in Njeno družbo se tresse tudi liberalni zmaj! K ustanovitvi Marijine družbe krščanskih mož in žen v Vodících kličem: „Bog nam jo daj kmalu!“

Iz Svržak poleg Metlike. Cenjeni „Domoljub“! Vem da nisi še pisal v svojih predalih o našem kraju; pa saj tudi ni bilo treba; ker živeli smo tukaj vedno po bratsko in ni ga bilo razpora med nami. Zadnje državnozbornske volitve pa so tudi tukaj kakor drugod napravile mnogo razpora in ni ga več stalnega miru. Naši liberalci (ki pa hirajo) so si mnogo prizadevali, da bi „Rodoljub“ in take umazane cunje med nas zatrosili, in tako naše dobro ljudstvo okužili. Ali to pot pa niso imeli zaželjenega uspeha. Posebno pa v naši občini so ljudje še toliko zavedni, da si nočejo dati od liberalcev ukazovati. Saj hvala Bogu jih ni veliko. Samo enega špekolina imamo pri nas, ki je podoben ljubljanskemu Tavčarju. Njegovega bolnega očeta je naša farna duhovčina zdatno podpirala. Zdaj jih pa menda iz hvaležnosti zaničuje in v tistem umazanem „Rodoljubu“ psuje in blati. To so grdi ljudje! Zato kmetje proč z nesramnim „Rodoljubom“! V peč z njim! Njegovih pristašev pa se varujte kot razdraženih sršenov!

Drobtinice.

Slovenski občinski svetnik v Ameriki. Mestnih občinskih volitev v Jolietu so se Slovenci častno udeležili. Dobili so svojega zastopnika v občinskem zastopu v osebi gospoda Mihaela Krala. Gospod Mihael Kral je bil rojen dne 13. maja 1863 v vasi Brdarice, okraj Črnomelj na Kranjskem. Mej joliet-skimi Slovenci je vladalo radi izvolitve gospoda Krala burno veselje. Slovenski volivci so z godbo spremili novega svojega zastopnika na njegov dom.

Bresci — zblaznel. Iz Rima se javlja: Morilec kralja Umberta je zblaznel v svojem zaporu. Kljub temu, da je italijansko redarstvo storilo, kar mu je bilo možno, da vest ne pride v javnost, se je vendar zvedelo o pravem položaju morilca Brescija.

Še se godjo čudeži. „Amerikanski Slovenec“ poroča: Sestra Lavra Kuhn iz samostana sv. Jožefa v St. Louis, Mo., je trpela na raku v želodcu osemnajet let in začetkom letošnjega leta so izrekli zdravniki, da nikakor ne more več dolgo živeti. Bolna sestra je pa vendar le zaupala, da ji vrne Bog ljubo zdravje, in se je posebno priporočala svetemu Jožefu. Ko se je letos bližal praznik sv. Jožefa, je prosila sestre, naj opravijo za njo devetdnevnicó na čast temu svetniku. Sestre so ugodile želji svoje tovarišice, dasiravno so vse mislile, da je že blizu smrti, in so začele devetdnevnicó na čast sv. Jožefu za zdravje bolne sestre. Minul je že teden, toda nobe-nega zboljšanja ni bilo opaziti. Deveti dan pa, na praznik sv. Jožefa, ko so šle sestre po svetem obhajilu, ki so ga darovale za bolnico, v njeno sobo, se

je naenkrat dvignila na postelji in zaklicala: »Zdrava sem!« Odstranile so obvezo in našle dolgoletno rano popolnoma zaceljeno. Sestra Lavra je vstala in od tega časa opravlja svoja opravila, ne da bi čutila najmanjšo bolečino. Vse samostanske sestre so spoznale to za očividno čudež, ki ga je storil Bog na priprošnjo sv. Jožefa. — To se je zgodilo v samostanu sester sv. Jožefa v mestu St. Louis, država Missouri, dne 19. marca leta 1901.

Pet svojih otrok umoril. V Corancezu je naznanil kmetovalec Briere, da so po noči ulomili v njegov dvor lopovi, njega vrgli na tla in ga ranili, njegovih pet otrok pa umorili. Pri zaslišanju se je zapletal v taka protislovja, da je bil sam aretovan in dokazalo se je, da je on morilec otrok. Pobil je otroke z lesenim kladivom, da se tako prikupi neki ženski, katera ga kot vdovca ni hotela.

Ogromen požar je bil nedavno v mestu Jacksonville v Floridi. Vnelo se je mnogo lesenih hiš, močan veter je pihnil v požar in hipoma je bil velik del mesta v plamenu. Ker niso mogli drugače ustaviti ognja, je požarna bramba z dinamitom razgnala nekaj za ogenj nevarnih hiš. Pet otrok je zgorelo, škoda se ceni na 15 mil. dolarjev, 10.000 ljudi je brez strehe.

Smodke angleškega kralja. Sedaj, ko v Transvaalu angleški vojaki trpé glad in žejo, puši angleški kralj dragocene smodke po 25 kron. Taka smodka angleškega kralja je dolga 9 centimetrov in četrtr centimetra debela.

Mati in sin umorila očeta. V Mislovki na Moravskem se je zgodilo strašno zločinstvo. Melhijor Busta odstopil je gospodarstvo svojemu sinu, ki se je zavezal, da bode očeta vzdrževal do smrti. To pa je postalo sinu skoro odveč. Podpihovali ste ga pri tem Melhijorjeva lastna žena, pa tudi njegova žena se je vedno pridruževala tačči. Ko je te dni stari Busta prišel po denar, ga je njegova lastna žena pričela psovati, sin je očeta zagrabil, vrgel ga v kot, mati je pa prinesla vrv, s katero so očeta zadavili. Sinaha umorjenega je gledala vse to popolnoma mirno. Po noči so truplo zašili v vrečo in je vrgli v potok, a hudodelstvo je skoro prišlo na dan in sedaj so zločinci pod ključem.

Zarota proti Krügerju? „Daily Express“ javlja iz Amsterdama, da je holandska policija prišla na sled zaroti proti Krügerjevemu življenju. Vsi prodajalci orožja v Utrechtu so dobili povelje, naznaniti vse one osebe, ki so zadnje dni pri njih kupile revolverje. Dva natakarka sta aretovana in jeden je baje pripoznal, da je udeležen pri zaroti.

Krščanska vzgoja.

II. Božje zapovedi.

Prva zapoved.

(Konec.)

č) Le še dve reči moram omeniti: ena veljaj za sedaj, ena za prihodnjost.

Vsak otrok bi moral namreč že sedaj kot otrok tako živeti, da bi bil zveličan, ko bi ga Bog poklical k sebi v zorni mladosti, tako da bi se ga Jezus sam razveselil ko bi stopil pred njegov sodni stol, ter bi tudi njemu radostno vzkliknil, kakor nekdanj na zemlji: „Tarih je nebeško kraljestvo!“ — A brez milosti božje tudi otrok ne more sveto živeti. Milost božjo pa si je treba izprositi; torej je silno potrebno moliti tudi v mladih letih. Cim nezmožnejši je otrok po duši in telesu, tem bolj potreben je molitve. O, za koliko rečij mu je moliti: zdaj naj moli, da bi mu Bog razsvetlil pot, po kateri je začel hoditi in se mu zdi tako temna, a je še vse bolj nevarna, kakor si more misliti; zdaj naj moli, da bode Bog podpiral slabotnega, ker pot bode čimdalje strmejša in nevarnejša; zdaj naj moli, da bi ga Bog varoval, ker že prežijo nanj zviti in prekanjeni sovražniki njegove duše ter mu skrivaj nastavljajo pogubne mreže in zanjke; zdaj naj moli, ko je še lastnik najdragocenejšega zaklada — svete nedolžnosti, da bi je nikdar ne zgubil itd.

Koliko si pa že tudi lahko otrok zasluži s svojo molitvijo! Saj vemo iz sv. pisma, kako zelo je Bogu všeč ona preprosta molitev, ki prihaja iz ust otročičev: koliko je torej zamujenega, ako se je molitev zanemarjala v najlepših letih življenja! O mnogih vednostih se sme reči, da jih bodo otroci potrebovali še le pozneje, molitev pa jim je že takoj koristna in bolj zaslužna pred Bogom, kakor kdajkoli pozneje.

Pa tudi prihodnjost otrokov si mora zagotoviti vestni vzgojitelj, t. j. le tedaj ima naša vzgoja kaj stalne koristi, ako naši gojenci ostanejo dobri tudi potlej, kadar nam pridejo izpred očij in stopijo v javno življenje; dosegli smo le tedaj svoj namen, ako ostanejo stanovitni do konca! Najboljše poročstvo za to stanovitnost pa nam bo to, če bodo ohranili ves čas pobožno srce. Ne bodo namreč mogli slavno rešiti življenja težke naloge, ko bi jim tudi dali na pot vse, karkoli podaja vestna vzgoja, ako jim pa nismo dali v srce pobožne molitve, katere bodo bolj potrebovali v viharjih življenja, kakor pa vse drugo, kar jim moremo dati; saj tudi apostolov ni mogla nobena druga reč rešiti v viharju na morju, kakor zaupna molitev. Najlepša in najboljša dota, katero preskrbite svojim otrokom za poznejše življenje, je pobožno, molitvi udano srce!

lastnik, izročiti se mu mora reč po odbitku stroškov in najdenine.

Kdor si pa prilastuje najdene reči, kdor se ne ozira na zgoraj navedene predpise, postave, zapade kazni, ker pravi kazenski zakon, da je prikrivanje najdene reči goljuflja, a zadene ga tudi vsa škoda, katero trpi tisti, kateri je izgubil reč.

Koliko je vredna ena repa?

Ko je francoski kralj Ludovik dalj časa bival v Burgundiji, je spoznal na lovu preprostega kmeta, pri katerem je večkrat, truden od lova, počival in prenočeval. Kmet je v svoji preprostosti kralja čestokrat povabil k svojemu obedu ali večerji. Ob taki priliki je velikokrat prišla na vrsto — repa. Da bi ustregel svojemu gostilniku, jo je kralj jedel ter večkrat rekel, da je repa, dobro pripravljena, izvrstna jed. To si kmetič zapomni.

Kralj se vrne v svoje prestolno mesto Pariz; tu si misli kmetič, da bi mu morebiti napravil veliko veselje, če bi nesel nekaj repe v njegovo palačo. Izbere nekaj najlepših sadežev ter se napoti v Pariz, glavno mesto Francije. Med potjo se samega loti želja po okusni jedi; začne jesti in pojé vse razen ene. Ta je bila izmed vseh največja in najlepša. Prišedši v Pariz, se postavi v kraljevem gradu na tak kraj, koder je večkrat hodil vladar.

Ta takoj pri prvem pogledu spozna starega znanca iz Burgundije, pri katerem je večkrat prenočeval. Pokliče ga k sebi. Kmetič mu izroči odmenjeno darilo — zadnjo repo, ki jo je še imel. Kralj se prijazno nasmehlja vsled tolike preprostosti, z veseljem vzame žudno darilo ter zapove svojemu komorniku, spraviti je k njegovim drugim stvarim. Kmeta pa povabi na svoje kosilo.

Ko se kmetič pri kraljevi mizi dobro nakosi, ga kralj zahvali za prijazno darilo ter mu podari za tisto repo deset zlatih kron.

Pojoč in vriskajoč je hitel kmetič v svojo domovino. Radi svoje preprostosti je tako drago prodal — eno repo.

Človek veliko premore!

Čudovito veliko storé psamezni ljudje. Ne strájšijo se nobenega truda, nikakšnih težav, da bi dosegli minljivo pozemsko srečo. Ne boji se vročine, ne mraza vojak, ne plaši ga smrtonosno orožje nasprotnikovo, da si pribori zmage venec, da se slaven vrne iz vojske. Denar. čas in trud žrtvuje trgovec, da si nakopiči bogastva. Noč in dan si ne da miru, ne privošči pokoja učenjak, da si pridobi ime, ovekoveči spomin na svoja dela itd. itd.

Opazujoč in premišljujoč ta boj, to pehanje ljudi za minljivim imetjem, slavo in častjo, je v 17. stoletju sklenil sveti Frančišek Ksaverij zapustiti domovino ter iti v Indijo in Japan, da reši ondi smrtne teme — nesmrtné duše, a sebi s tem pridobi neminljivo nebesko krono. In kakšen uspeh je imel? On sam je pridobil za katoliško vero 55 kraljestev. V obsegu približno 3000 milj je seznanil ljudi z zmagoslavnim znamenjem naše vere, s svetim križem;

skoro milijon malikovavcev in poganov je izpreobrnil k pravi veri ter krstil z lastno roko. In umrl je star — 46 let!

Slovarček nenavadnih besed.

Nagodba pomeni prav to, kakor stara nemškutarska beseda „glihenga“. Dandanes se veliko piše o nagodbi z Ogrsko. Ogrri namreč hočejo, da bi ogrske dežele z vsemi avstrijskimi deželami napravile tako nagodbo, tako „glihengo“, da bi se redili na stroške drugih dežela. Ostale avstrijske dežele se pa temu upirajo. In prav imajo. Zakaj taka nagodba bi bila „ena prečudna glihenga“, kakor so rekli v starih časih.

Javen shod in občni zbor

„katol. slovenskega društva“

za Radovljiški okraj,

v Gorjah pri Bledu,

dné 19. maja 1901 ob 4. uri popoldne.

Ob lepem vremenu se boče zborovalo na prostoru poleg župnišča, sicer v pritličnih prostorih župnišča.

Dnevni red:

1. Državni poslanec g. Josip Pogačnik poroča o delovanju državnega zbora.
2. Deželni poslanec g. J. Ažman o Bohinjski železnici in nameravanih postajah.
3. Tajnik g. Matija Mrak letno poročilo o društvenem delovanju.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi najuljudneje

Odbor.

Tržne cene v Ljubljani.

od dné 4. maja do dné 11. maja

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	40
„ „ II. „ „	1	—	Koruzna „ „ „	16	60
„ „ III. „ „	96	—	Ajdova „ „ „	29	80
Telečje meso „ „	1	32	Fizol, liter . . .	—	24
Prašičje „ sveže „ „	1	60	Grah „ „ „	—	40
„ „ prek. „ „	1	70	Leča, „ „ „	—	20
Kostrunovo meso „ „	—	80	Kaša, „ „ „	—	20
Maslo „ „ „	2	40	Ričet, „ „ „	—	—
Surovo maslo „ „	2	—	Pšenica . . . 100 kg	17	60
Mast prašičja „ „	1	40	Rž . . . „ „	14	80
Slanina sveža „ „	1	32	Ječmen „ „ „	14	60
„ „ prekajena „ „	1	60	Oves „ „ „	15	40
Salo „ „ „	1	32	Ajda „ „ „	13	60
Jajce, jedno . . .	—	5	Proso, belo, „ „	16	80
Mleko, liter . . .	—	20	„ navadno „ „	14	—
Smetana liter „ „	—	80	Koruzna „ „ „	13	—
Med „ „ „ kg	1	20	Krompir „ „ „	5	—
Krompir „ „ „	—	5	Drva, trda, seženj	7	50
Piščanec „ „ „	1	40	„ mehka, „ „	5	50
Golob „ „ „	—	50	Seno, 100 kg . . .	4	80
Raca „ „ „	—	—	Slama, „ „ „	4	40
Gos „ „ „	—	—	Stelja „ „ „	—	—

Loterijske srečke.

Dunaj,	11. maja	76	64	27	57	9
Gradeč,	11. maja	59	83	40	63	22
Linc,	4. maja	58	46	65	90	76
Trst,	4. maja	30	43	26	90	27

☛ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 6. junija 1901 zvečer.

☛ Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli
v Ljubljani

dvornega založnika Nj.
Svetosti papeža

☛ ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklami nezasluzno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 8-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih. IL. 590 50-45
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

341 Na prodaj (3-2)

Se prav dobro ohranjena, samo štiri leta rabljena

Štafcaunska oprava.

Kdor bi jo želel kupiti, naj se obrne do g. Blaža Rebol, kaplana v Naklem pri Kranju.

Koverte s firmo
vizitnice in

trgovske račune

priporočila

Katol. tiskarna

Razglas.

Na kvaterno nedeljo popoldne t. j. 2. junija ob 4. uri se bode oddalo na javni dražbi

zidarsko in tesarsko delo
za združno skladišče v Dobrépoljah.

Potrebno zidivo preskrbi društvo. Tesarski podjetnik pa preskrbi tudi ves potrebni les.

Pogoji in drugo se poižve v združni pisarni, kjer so na pogled načrti. Vsak podjetnik položi 5 % od ponudene svote varščine.

Društvo si pridrži pravico, da po svojem predvarku izbere podjetnika.

Kmetijsko društvo v Dobrépoljah,

dné 12. maja 1901.

350 1-1

Načelstvo.

Izdajatelj: dr. Evgen Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja 267 (12-5)

Iekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za številne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyja

Kakao sladni čaj priporočila
kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4, kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočila: Dr. pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, boleš teušujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Stekl. 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Poukrene kroglice.** Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prani, pljučni in kašljev sok ali zeliščni strup, prirejen za lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov ovet (Gichtgeist) priporočljiv je kot bolni utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

Tinktura
za kurja
očesa,

preskušeno sredstvo

proti boleštnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

☛ Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Varstvena znamka.

Pratičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolišče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

☛ Pozor! Ako želi kdo tudi le en kos naštetih sredstev, se mu tudi posamezen komad pošlje po poštnem povzjetju.